Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlхвета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1925 шера дена ◆ ЕРА, 1 АПРЕЛЬ, 1982 ШУ. ◆ № 39 (8603). ◆ Мах 3 кеп.

17 апреле — коммунистически субботник

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАШ БЕЛГАЛДОАККХАРГДА

Еррига союзан коммунистически субботник долчи дийнахь массара а балха арахьа доьа дериад. Карабулакски [illegible]

[illegible]

Лакхахь дийцинчу вайн пачхьалкхан коммунистически субботникехь [illegible] 400 сом [illegible]

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible] 17 апреле балха араварза 320 гергга болхло. [illegible] 150 гергга [illegible]

Цхьайтталаrlча пятилетка шолгlачу шера санхарчул дукха а дукхаrlа пачхьалкхана дуьл, шура, фуьш, тlа доьна дезаш ба республика хьайбаш лелочераш. Парте XXVI съездан КПСС ЦК ноябрехь (1981 ш.) Пленуман решенеш кхочушъяра. Шелковской района хьалха латтача доцуш хьайбаш Черкасски областерчу хьайбаш лелочерий опыте хьаьжна дуьхьа, дукхахчу колхозийн совхозийн коллективаша дертlа чаккхе хилачу укх шера хьайбаш lалашдарна довзала.

Дукхахчу колхозашкарчу, совхозашкарчу хьайбаш лелорий низаш дlахьоча lаш хьокъахь дуьйлуча дукхахчу хьаьлаьна дуьхьа а зтта [illegible] къахьега, пачхьалкхана хьайбаш продукташ дlаяларо планаш тlайша социалистически декхарш толлан кхочуш.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ДЕКХАР

Масала, хьайбаш lалара дазара балхаш дийнlа ваштlехьдовьлад Веденски, Назрановски, Шалински, Шелковской районашкарча болхамаш. Республика Статистически управлене дамееlа, 10 марта хьалтlатташ укх шера цхьолаrlча кварталан пачхьалкхана шура йоккара план 96 процент кхочушъяьй Веденски района хьайбаш лелодераша. [illegible]

[illegible]

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленум

Самарзлагlа, г. Грозне хилар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома V пленум.

Цига дийцар ер деша:

1. «Республика къахьегамхойта идейно-политически интернациональни кхетам балар дlахо чlоагlдара хьакхехьара, КПСС XXVI съезда решенешка хьежжа а КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателан вовшьоста Л. И. Брежнева город Ташкенте цlей деачу дакъа къамелашкарча указанешкара хьалхаrlа а, областной партийни организацей декхарш».

2. КПСС Нохч-ГIалгIай обкома 1981 шера балха баллах бола информационни доклад.

Хьалхарча докалх доклад бир КПСС ЦК члена, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. В. Власова.

Доклада юкъах прениешка къамелаш дир: Н. Н. Семенова — КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара, Н. Н. Ведерникова — В. И. Ленина цlерагlча меккахьта чаккхдоацаш Грозненски завода воккхаrlча оператора, Р. С. Ахматовас — Нохч-ГIалгIай АССР аллархой правлене председатела, А. А. Миннева — КПСС Назрановски райкома хьалхарча секретара, А. Н. Ростова — республика прокурора, БаД. Абаева — Шалински района «Шалинский» совхоза директора, М. А. Халзиева — буруьлеттача балхай Малгобекски управлене буруьлеттачо, А. Т. Харнаева — КПСС Ачхой-Мартановски райкома хьалхарча секретара, С. Умалатовас — «Красный молот» завода электросваршица, Н. Г. Тайшаковас — КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретара, М. П. Павлова — Нохч-ГIалгIай пачхьалкхан университета ректора, Г. Х. Эльмурзаева — ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара.

Пленумо чlоагlйир КПСС обкома 1981 шера балха баллах бола информационни доклад.

Пленумо тlейийцар «Республика къахьегамхошта идейно-политически интернациональни кхетам балар дlахо чlоагlдара хьакхехьара, КПСС XXVI съезда решенешка хьежжа а КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателан вовшьоста Л. И. Брежнева город Ташкенте цlей деачу дакъа къамелашкарча указанешкара хьалхаrlа а, областной партийни организацей декхарех бола сецам, чlоагlйир цуьнга лаг йола мероприятеш.

Пленума балха юкъе дакъа лаьцнар КПСС ЦК организационно-партийни балха Отдела инструктора М. П. Щербакова.

Агрегаташ араяьхай

[illegible]

С. АУШЕВ.

ДИКА ЧАКХДОАХАРГДА БIАЬСТАН БАЛХАШ

[illegible]

М. АРАХМЕДОВ,
«Сагопшинский» совхоза комсомолан отделене ваьхкарlхоча агроном.

ШИЙ ГIУЛАКХАХ ДОГ ЛАЗАШ ХИЛЧА

[illegible]

Х. ШЕДИЕВ.

ЛОАРХІАМЕ ЙОЛА ПОЛИТИЧЕСКИ КАМПАНИ

Укх деношка кепа теха арадаьнчу РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо а, вай республика Лаккхехьарча Совета Президиумо а 1982 шера 20 июне халкъа депутатийн моттигерча Советашка депутаташ, хІаьта иштта районийн городскойн халкъа судаша харжарх дола указаш.

Шина беттел ах беттел дукхагІча хана бе безаш ба хоржамашта организационни политически Іалашо яра бола бокха кийчон болх.

Хургдола хоржамаш белгала хургда цхьан дийнахьа паччахьалкхен моттигера органаши халкъа судахойн хоржархиларца. Цудухьа берригача харжархошто дІабоьвлийта беза хоржамаш дара долча законийн чулоацамий лоархІами, чІоагІа хьажа деза хоржамаш хилалехьа чакхйоаха хІара мероприятеш а хоржамаш шоаш а законодательства ма яхара хургдолаш.

Законаша ма яххара, укх деношка чакхдаргда халкъа депутатийн моттигерча Советашка а халкъа судашка а хоржамаш дара хоржамийн округаш вІашагІйохкилга, дІадоладергда къахьегама коллективайи общественни организацейи викалаш хоржамийн комиссешта юкъебохийтилга. Цу комиссешка лахийта хьалаха а собранешка юкъевахийта оттаве а веза 96 эзарнел совгІа саг. Еррига комиссеш, хоржамех долча законашка хьежжа декхадийна я шоашта тІадехка декхараш нийса кхоачашде. Хоржамийн кампанена кийчо еш чІоагІа лоархІаме ха я моттигерча Советашка, халкъа судашка харжа кандидаташ лахар, хІаьта иштта къахьегама коллективай собранешка халкъа заседателаш харжар.

20 июне республике харжа везаргва районийн, городской, поселковп, юртийн (станична) Советий 9800-нел совгІа депутати 41 халкъа судахой.

Кердача Конституцеша, моттигерча Советех долча законаша Іаьдала органий болх хьалбизар кІоаргагІча чулоацамца, кхы а айбир боахама, социально-культурни, кхетам билара хьисапера дешаш къестадечара дар лоархІам. ХІаьта из шийн оргІанна халкъо Советашка шоай викалаш а баь бохийтара, шийн депутаташ ба ларий бехктоккхам айбу.

Из бехктоккхам эггара лакхха айбу тахан мехка. ХІара республике Іалахьате экономика, чІоагІа [illegible] халкъа дешар. [illegible] социальни Іалашо хилар. [illegible] руззьых биззагІа пайда [illegible] кхоачамбоацараши [illegible] проблема [illegible] дикагІа бІаргагора а уж [illegible] декхар тІадожа[illegible]. ХІаьта депутата, халкъа [illegible] чІоагІа лоархІаш [illegible] деза.

Парте XXVI съездо, КПСС ЦК ноябрьски (1981 шера) Пленумо кхы а чІоагІа оттадир дерригача доа[illegible] дІахо ар[illegible] декхар. Парте оттадаь декхар да ер[illegible] бяркаге, [illegible] тІа а эпаш [illegible] дІа а луш, [illegible] кхоачаьлеш, [illegible] дикали производства эффективность айеш болх [illegible]. Уж декхараш кхоа[illegible] боккха лоархІам ба Советий депутатий. Цудухьа [illegible] хоржамий кампани [illegible] декхараш цаІ да [illegible] Іаьдала орга[illegible], [illegible] деш бола халкъа [illegible] дика [illegible]. Коммунистически парте [illegible] хьинаре чакхйоаха[illegible] оттабер.

Социалистически законност и правопорядок Іалашъеча дукха да халкъа судахошкарен халкъа заседителашкарен хьадехараш.

Хоржамех долча законаша хьаел хІара кандидатах доахка гІулакхаш шерра, партІате, корта болаш дуцара йола торонаш. Партийни организацей, общественноста декхар да кандидаташ оттабеча, уж харжархошца вІашагІкхетача, хургболча депутаташта лургдола наказаш белгалдеча хана цу торонех дикагІа пайда эцар.

Хоржамашка кийчдалар бокххел лоархІамеи политически кампани я. Из чакхьлакхара планаш оттаеш партийни комитеташа йоакхо е ела хоржамийн комиссеш вІашагІйохкаргара дІадоладаь хоржамаш деча дийнахьа кхаьч тассара хьалаш Іалашдарга кхачалца организаторски массово-политически болх дерттІа дІабахьара.

ХІана а тІехьа шерра хьанийлла хила еза агитпунктийн, харжархой клубийн маІараш. Агитколлективашка чубоагІарашка хьажа а хьежа уж чІоагІье еза, укха е йоагІа профсоюзни, комсомольски, кхыча общественни организацей бувзамаш хургдола хьадда формаш юкъейоалаяра. Хоржамаш идеологически Іалашдара планаш тІа лоархІаме моттиг дІалаца еза КПСС XXVI съезда, КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленума идеяши решенеш, СССР, РСФСР, Нохч-ГІалгІай АССР кердача Конституцей положенеш кІоаргагІа дІайовзийтаро. Нахаца къамаьлаш деш къаьгга уж дІатешабеш бокъонца дола масалаш а кхувлаш дувца деза мехка, республика экономика, культура дегІайоалаеча, социальни граждански бокъонаш шеръеча, къахьегамхой хьал-торо айеча, машар, дунен халкъашта юкъера ихохкам кІаьдбар духьа лоаттабеча къовсаме карагІдьинараш.

Хоржамийн кампани дІахьош шерра ювца еза советски халкъа Іаьдала, социалистически демократе а буржуази демократел из тІех хилара а тема.

Хоржамашка кийчлуш лоархІамеча гІулакхех цаІ да кердача конституцеша дІа ма дехха хІана йолча Советийн депутатийн болх биза чакхбаккхар. ЧІоагІа укха тІаяхийта хьажа деза харжархой наказаш кхоачашдеш шта даь, беррига депутаташа шоай хоржамий округашка харжархошта хьалхашка отчеташ е еза.

Хоржамийн кампани дІахьош дукхача хоржамашта хьалхарча собранешка харжархоша шоаш хоржаргболча депутаташта наказаш терга. Уж чоте эца, вІашагІтоха, кхоачашдара мероприятеш оттае а моттигерча Советийн сессешка чІоагІье а еза. Иштта тергалье еза хоржамашта кийчо еча хана къахьегамхоша еркила критически замечанеш, предложенеш, письмош, цар декхарашка хьеж ца беш хьажа деза.

Традици а хиния дІаьлтад беррига советски наха а санна вай республика къахьегамхоша хоржамаш хургдолча шийн санна, къахьегама доккхий толамаш доахаш тІаьдцилга. ХІаьта дерриг да дерриг да из [illegible] патриотически [illegible] аргІана[illegible] [illegible] декхараш [illegible], белгІарча юбилейни деношта — СССР вІашагІъеллаь 60 шу, Нохч-ГІалгІайчен автономе 60 шу, из шийн лаамагІа Россеца юкъебахна 200 шу [illegible] ма доаттІара ца [illegible] духьа [illegible] социалистически яхь шерагІа йоалл[illegible] [illegible] хургахаш.

Сийлахьча юбилейшта накъдолхаш

ЛЕКТОРИ ЛЕКЦИИ

«Знание» общества Шалински районни организацена 600 гаргга саг чувоагІа. Уж ба промышленни, транспортни, гІишлон предприятей, бахамий кулгалхой, специалисташ, школай а медицински учрежденей а болхлой.

Юххьанцарча организацей болх товбира, лекторски кадраш дикагІа кийчъяра бокхха лоархІам болаш хилар лекторий членски билеташ хийца а хийца, аттестаци чакхйоаккхилга. Из лоархІаме йола кампани идейни а организационни а боарам лакха болаш а республике эггара хьалха чакхъяьккхачарех а я тха районни организаци.

Беррига советски нах санна, Шалински районни идеологически кадраш, КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъяра шоай яна из ухобеш къахьегаш я. Лекционни пропаганда еча теркаме луац парте съезде дукхача чаьша лаьрхІа документ да, дьши белгалбаьккхиха «Идеологически, политико-кхетама болх дІахо товбарах» бола КПСС ЦК социм. Лектораша шоай балха тІа керттера дар лоархІ дувцар корта болаш, нах тешабеш, къахьегама коллективай вахарца дувладенна хилар.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома социамга хьежжа, районе дукха болх бу Нохч-ГІалгІайчен автономе 60 шу, нохчийн гІалгІайн шоай лаамагІа Россеи юкъьебаха 200 шу дузача цІейна баха ма боттІара пакъьаблахара. Юбилейн материалашта пропаганда еча хьинаре декъа лоац общества членаша.

Лектораш теоретически кийчбара массехк семинар лий районе. Семинарсин занятешка дакъа доацаш хиннов исторически Іилмай доктор, ЧИГУ профессор В. В. Виноградов, исторически Іилмай кандидат С. У. Умаров. Чулоацам кІоарга болаш, дукхха доашаш кхетадайташ дар цар выступленеш.

Мехка а республика а юбилейнта хетаьча лекцей лаьрхІа тематика оттаьй района юххьанцарча организацеша. Общественно-политически, интернациональни, патриотически, Іилман-атеистически пропаганда айхха бувзам болаш я нохчийн гІалгІайн кхел гІоастаеш хиннача исторически событешца.

Наькъа бозам тІабодаш, чулоацам кІоарга болаш лекционни пропаганда е товш болаш шеллга бац тха. Царех ба «Шалинский» совхозера А. Чинтаев, Ю. Дудуркаев, Б. Абиев, «Предгорный» совхозера С.-Э. Хасбулатов, А. Хункерханов, «Пищемаш» заводера Р. Тушиев, Д. Висултанов, К. Самуилов, дукхаа кхыбараш.

Юххьанцарча организацей лектораша юбилейна тематиках 105 лекци йийшай хІанзалехьа.

Парте дош наькъа дегарна дузаргдолаш дувца ховргдолча нахах 100 совгІа саг аттестаци а я, районни дювно лектораш би. ЦаІ дола политденош чакхдоахача хана уж хул районни организаце правлене ешача путевках совхозашка, заводашка, гІишлон хьалъеча, транспортни предприятешка. Тайп-тайпара темаш йола лекцеш еш цар, къахьегамхой хаттараш тІа жоп лу.

«Знание» общества районни организаце правлене айхха бувзам ба культура районни отделаца, райкиносетаца. Лекци йийшачул тІехьагІа художественни самодеятельноста концерт хул е деча нилмаьлаца доагІаш дола кинофильм хьокх.

Иштта, правлене а юххьанцарча организацей а бувзам ба халкъа образовани отделаца, школашца. Дукха лекцеш еш школай болхлоша. Уж цІагІарча лектореша хиниа а ца Іеш, шоай шефаш болча а каст-каста хул.

Когирхоша къахьегама, нравственни, атеистически кхетам лулга комсомола райкомаца цхьана къестаду.

Районо дика йовзаш я лекционни пропаганда энтузиасташ болча наькъа цІераш — культура отдела заведующе Л. Гарсиева, Ассиновски № 2 йолча юкъерча школа директора С. Магомадова, комсомола райкома секретари Г. Батиева, С. Атуева, райкиносета директора М. Бибулатова, Шалински № 8 йолча юкъерча школа директора Д. Чопсуриева, ССПТУ-3 партийни организаце секретара К. Клепинкай, ДОСААФ районни комитета председателя Л. Даргаева, дукхача кхычар.

КПСС районни комитета докладчикашца, лектораша цхьана цаІ дола политди чакхдоаккхача хана хьайбаш леладеча фермашка, бригадашка, участкашка лекционни пропаганда еш хул «Знание» общества районни организаце правлене лектораш а.

ДукхагІйолча лекцей темаш я: КПСС XXVI съезда, СССР, Нохч-ГІалгІайчен автономе 60 шу, нохчийн гІалгІайн шоай лаамагІа Россеца юкъьебахарах йола материалаш.

Парте райкома пропаганди агитацеи отделаца цхьана районни организаце правлене юбилейнта хетаь общественно-политически чтенеш чакхйоах.

Партийни, советски болхлоша, предприятей кулгалхоша чакхйоахача чтенешка дакъа дахьа нах хул. КІоаргга чулоацам болаш а райкома викалха С. А. Дасулова, КПСС РК секретара М. З. Демильдаиовас, комсомола райкома хьалхарча секретара Г. К. Ватаеша, кхычар выступленеш.

Юбилейни тематика а йолаш яр ЧИНИИСФ балхахоша А. Вапуева, М. Музаева, Іилман кандидаташа Х. Туркаева, С. Умарова, Ш. Ализова тІехьарча хана тха района къахьегама коллективашка йийша лекцеш.

Юбилейни шера еча еррига лекционни пропаганда керттера чулоацам ба къахьегамхошта коммунистически кхетам а луш, пятилетка шоллагІча шера задачеш толаме кхоачашъе къахьегамхой оарцагІбоахилга.

Б. ЗАНГАЕВ,
«Знание» общества районни организаце правлене бехктокхама секретарь.

«ХІара балха дийнахьа хьадер дукхагІа хилийта!» яхача девизагІа хьинаре къахьегаш ба Грознески экспериментально-механически завода болхлой. Цехашта, участкашта, бригадашта юкъе шерра лаьржай социалистически яхь. Цу яхье дика толамаш доахаш, къахьегаме даим хьалха латташ хьабоагІа механически участка токараш. Царна юкъе ба Ф. Арутюнян, Е. Акопшин, Н. Овсянников, А. Рогожин, В. Белов, А. Юмакулов, кхыбараш.

СУРТА ТІА: участка начальник Л. Соколови токарь Ф. Арутюнянии.

И. ПЛИЕВА сурт.

НАХА ЭША ТОВАРАШ — ДУКХАГІЕИ ДИКАГІЕИ

Укх тІехьарча шерашка парте а правительства а чІоагІа йоакхо еш гІулакх да халкъа эша товараш дукхагІеи дикагІеи арахецар, цар ассортимент шеръяр. Цу гІулакха малагІа балхаш ду оаш? — хаьттар тха корреспондента Грознески производственни текстильно-галантерейни объединене генеральни директорага ДОШУКАЕВ Мусса Хусаиновичага.

— Халкъа эша товараш арахецачу промышленни предприятешта юкъе йолхагІчарех я тха объединени, — аьлар цо. — Наьтаха район яц тха предприятена чуйоагІаш йола цехаш, филиалаш е мастерской болх беш йоацаш. Дукха балхаш ду оаха арахеца продукци ма могга дукхагІа, дикагІа хилийтара, цуй ассортимент шеръяра. Шерра юкъейоалаеш лаьт продукце дикала управлени яра комплексни система. Болхлоша техминимума занятеш ю, цар технологически эшаели лакх а еш. Смежни профессеш Іомаяш болхлоша.

ХІара ерача дийнахьа «Продукце дикала дне» хул объединене. Цига дакъа лоац хул цехий, смений, бригадай кулгалхой, ОТК болхлой. ХІара бетта дикалгІча дийнахьа производственни совещане хьоаш ю балха дикала хьожамий. Хьаеш йола продукци тІаьттІа дикагІа хилийтара, цуй ассортимент шеръяра хоадамболаш йола мероприятеш белгал а йоахаш, уж йиза чакхйоах. ДикагІа йола опыт хьаэца специалисташ ухийт Дербентски кІувсаш деча фабрике, «Мостекстильпром» объединене, Грознески швейни производственни объединене, кхыча предприятешка.

— Уж а кхыдола а балхаш дарах тха объединене арахеца продукци укх тІехьарча шерашка дукхха дикагІа хиннай, — дІахо дувц Дошукаев Муссас. — Предприяте арахецача 10 тайпарча изделена паччахьалкхен дикала Знак синай. ХІаьта масехк шу хьалха цхьоалагІча сортагІа арахецаш а дукха изделеш яцар тхо долча. ХІана лаккхарча категорех оаха хьаеш я нхаливьха кочамаш, халаташ, берий комплекташ, сарафанаш, кІувсаш, кхыйола изделеш. 1980 шера объединене еррига арахецача продукцех цхьа дІаеча юха ца ерзаеш дІайохийташ хиннa продукци 93 процент мара яцар, хІана цуй боарам 93 процентага кхаьчаб. Совхка паччахьалкхен дикала Знак йолаш тха объединене арахийна продукци цхьа миллион сом мах болаш хилар, укх шера из хургья цаІ аки миллион сом маьхка, вешта аьлча, оаха еррига арахецача продукцех 12 процент. Из хул РСФСР моттигерча промышленности юкъера лаьрхІача арахецачул иоаза дукхагІа.

— Продукце ассортимент шеръяра фу ду оаш, Мусса Хусаинович?

— Цу достамагІа укх тІехьарча шин кхаь шера Іалашиате дукха балхаш диъд оаха. Керда хьаде доладаьд эппел ах эппел баракъаш, тхах дола тай, пхе тайпара кхы керда изделеш. Дуккьал тхоашта бийдал кийчъярал совгІа, оаха вай мехкарча нийс горола бийдал лоаттаю. Царех я Долматово, Ставрополь, Орджоникидзе, Куйбышев, Калмыки, кхыраш.

Производства эффективность лакхъяра хьакъехьа шоаш чакхйоахача мероприятеех дувцар шийгара дийхача, Дошукаев Муссас аьлар:

— ДІадахача шерага кхачача тха объедниене продукци арахийцачул тІехьагІа юхеюсаш хинна отходаш цхьаькха тайпа эшаш пайда я боацаш дІакхувсаш яр. Совхиа объединене участкашка отходех арахеца доладаьд халкъа эша товараш. Царех да салфеткаш, тенний хечелгаш, берий жилеткаш, кІолгаш, носкеш, берий кийгаш, кхы а дукха халкъа эша товараш. Белгалдаккха дезаш да, уж арахеца участкаш вІашагІйохкача дерригадІадахийтар 300 эзар сом мара ца хилар. ХІаьта дукхьал дІадахача шера цох баьнна пайда 750 эзар сом да.

СССР ен Нохч-ГІалгІайчен автономен сийлахьча юбилейшта дика къахьегама совгІат а кийчдаь накъьабахара доккхий социалистически декхараш тІаийнад объединене болхлоша, цхьаькха бутт дІабахийтад цаь уж толаме кхоачаш ца деш. Укх тІехьарча хана арахеца продукци ю и дьаша цхьаьнка рентабельни кхачал объединене болхлоша.

Б. КОСТОЕВ.

ЦІе байраккхаш лелаеча коллективай опыт — массанена

ХАДДАНЗА ХЬАЛХАРЧА МУГІАРАШКА

Керттерча дахье сомий бешамаш баьцадаараши лелаеш я Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоз. Районе жеттел республике а дика йовзаш я цун коллектив. Тамаш а яц. ИттлагІча пятилетке цхьа шу дІадахаьзар хьаьнала къахьегарах цунна КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦІе байракх ца луш.

КПСС XXVI съезда решенеша бовкха тоам баьча цу боахама къахьегамхоша, вай мехка дукхача кхыча коллективаша а санна. Даьхенна юртбоахама продукци дІаялара цхьайтталагІча пятилетка план хана хьалха — дийь шера кхоачашъе дош дениад. Дагалаьцар чакхдаккха новкъостал дергдола дика лард а еллар совхке. Шера планал дукхагІа 4500 тонн а йолаш паччахьалкхена дІаделар 6510 тонн баьцадаараш, план 2800 тонн йолаш — 2788 тонн сом. Из толам баккхарах укх шера цун коллективана еннай РСФСР Министрий Совета, ВЦСПС карара кара тела ЦІе байракх.

Иштта хьаьнала къахьега шоай коллектива вІаштІехьдоалийтача гІулакхех дувц совхоза керттерча агронома Далаков Іийсас:

— Хьалхашка латта декхараш хаддаза кхоачашдеш болх бе карагІдоалийт тха совхоза коллектива хІара саго, звенос, бригадо хьадечох бехктоккхам кхетабеш, халонех бІу ца къоьжабеш, са бала бац цхар доацаш къахьегаш хиларо. Цул совгІа, дукха ба тха боахаме хьувкъам лаххбеш, декхараш толаме кхоачашдеш къахьега нах оарцагІбаха, цар барт тоабе ховш бола производства юкъерча звеной, подразделеней кулгалхой. Царех цаІ — коммунист Тепсуркаев Мовлад Шамсудинович. Пхийтта шу совгІа ха я бригадир волаш цо болх бу. Цу юкъа цхьа шу дІадахийтадац Тепсуркаева кулгалдеча коллективо паччахьалкхена сом, баьцадаараш дІадалара планаш тІехкхоачаш ца еш. ХІаьта бригада болх вІаштІехьбаккхарах Мовлад Шамсудиновича ше дийцача баькъахьа хет сона.

— Атта дац толам баккха. Соахка тІехьайнца ера бІаьсте. Цул совгІа йоахъелча цІаьхха шеллуш моттигаш кийсцора. Из бахьан долаш дукха халонаш ца йийзар кхош леладерий. Иштта, помидорийн ги дІа а дийна на хьатІадали дела ха гаргакхоачаш лаьттах гІор а еш шелъелар. ХІаьта цу гІулакхо дойкха эз а дир. Цхьацца йолча моттигашка аІорг ца тоаш дайра ги, хІаьта хьатІаьяния помидораш а эсала хилар. Помидораш хьатІа ца яьнача моттигашка уж кхы тІа а дІае лаьрхІар. Йоакхача моттиге на болх кулг-кара бе безаш бар. Цхьабакъда, халонех кхерабьланзар бригада къахьегамхой. Кхыметтел дорІа декхача деношка болх беш лоаццача хана чакхдаьккхар дагалаьцар. Баьцадаараш ихедераштa нийса цига къахьийтар сомий бешамаш лелаечар, механизатораша, бригада специалисташа. Еррига коллектива цхьана болаш болх бир. ДукхагІа тІур хургболча тайпара цІераш а летеш, сомий бешамашка аьла тоха гаьнаш шелало эз дарах лораеш я. Иштта эшаю оаха халонаш. Цу тайпара масалаш кхы а дукха доладе йиш я, — йоах Мовлад Шамсудиновича. — ХІаьта хьийгача къига хьежжа хилар тІехьара хьахиинар а. Масала, шера план 254 процент кхоачаш а еш 1960 тонн баьцадаараш дІаделар Даьхенна, хІаьта сом план 880 тонн йолаш — 1115 тонн. Дика алапеш а нийдир бригада къахьегамхоша. Юртбоахама продукци яьккхарга дІадодачун кхом барах, планаш тІехкхоачашьярах шера даькхача хІара сома 2 соми 40 кепиги кхачаш кхы тІа а ахча делар царех хІарачона шу чакхдоалаш. ХІаьта бетта хІарачо юкъера лаьрхІача 180—200 сом ахча эцар. Соахка ноябрь бетта хиннача КПСС ЦК Пленуме Л. И. Брежнева даьча къамаьло жоп а луш цхьайтталагІча пятилетка планаш кхаь шера кхоачашъе социалистически декхар тІаийцад тха бригадо. ХІаьта укх шера план 880 тонн йолаш паччахьалкхена 1200 тонн сом, планал 730 тонн дукхагІа а долаш 1600 тонн баьцадаараш дІадала дош дениад тха коллективо. ЛаьрхІар чакхдоаккхе, хІаьта цунах со шек а вац. Даьхенна баьцадаараш дІадалара пятилетка кхаь шера план 141 процентах сом дІабалара — 90 процентах кхоачашъяларгьа тхога дукхьал укх шера. Из еррига продукци вай республика юбилейни хьатІакхоачача деношка дІаяла сацам баьб. Дагалаьцар кхоачашдара хІанзаш лард но лаш я. Зиба аьхачул тІехьагІа минеральни а органически а удобренешца хьабиъдаь. ЦаІ аьтта Іайна тІоадал соцар духьа махкаш даьха баьцадаараш дІаде доладе мара ца долаш лаьтта кийча дарь, хІана сомий бешамашка гаьнаш йолаш, цар гонтхара лаьтта оьцаш, хенашта кІир тохаш, кхидола балхаш деш къахьегаш ба нах. Дийнахьарча балха норма лоархІа ца йоаш дукхакхы а яц. Цхьабакъда, масалеш а оасаргІа — Ганаева Медина, Кинаева Румине, Насаева Доккха, Муртазаева Марьям бу болх. Йоакха балхало эз дарах лораеш. ...

[illegible] ха опыт Іоаьлча царел дукха тІехьабисац Миаева Зарай звенора мехкарий Говдуханова Совма, Олдоева Бавсет, Исмаилова Совдат.

Пятилетка укх шоллагІча шера планал совгІа 30 тонн йолаш Даьхенна 150 тонн ялат, план 4100 тонн йолаш 4500 тонн баьцадаараш, планал дукхагІа 100 тонн йолаш 2800 тонн сом дІабала, къахьегама опсарле 15 процент лакхъе, продукци яьккхарга дІайохийтача 10 эзар сома маьха ресурсаш кхое социалистически декхар тІаийцад цу боахама коллективо. ЛаьрхІар чакхдаккхара хІанзаш а ма хулла тешамегІа хургйолаш лард йоллаш я.

Совхоза мел йола техника 10 феврале кийчон мугІаре дІаоттайир механизатораша, механически мастерске болхлоша. Из толам баккха къаьстта доккха новкъостал дир мастераша — наладчикаша, слесараша: Межидов Абу-Муслима, Гандарханов Вахас, Саламаев Амале, Хачукаев Іийсас; трактористаша: Межидов Іарбе, Сельмурзаев Шахида, Сельмурзаев Беслана. Уж кхоъ сомий беша гаьнашта юкъера лаьтта оахаш ва хІанз. Балха нормаш хІара дийнахьа тІехкхоачашъю.

Де хІама доацаш бегІаш совхоза кхыбола болхлой а. Мовлды Шамсудиновича кулгалдеча бригадера болчара сацна сомий бешамашка, кхашка цхьаьцца балхаш деш ба.

Совхоза кулгалхой раьза болаш теттара дика къахьегаш укх бІаьстен деношка Хатуев Шамсудина кулгалдеча цхьоалагІча бригада коллективо а. Социалистически яхье шоллагІа моттиг ба ую.

ТІателла къахьегаш ба хІанз цу боахамо укх шера хий дуллаш болх бергболаш а. Кхалаш, тонтолаш ухха харшаш цІендеш, хий деккьаш дола гІирсаш тоадеш ба уж. Царна юкъе шийн декхарех теттара дика лоархІам Махсаев Михаилы Устарханов Шамтами.

И. И. Ленин ваьча дийнa кхеташ Ерригсоюзни коммунистически субботник хургдолча дийнахьа хий духьа дола гІирсаш пІендечо деньна [illegible] хІана цига къахьегарна совгІа сомий бешамаш, баьцадаараш дешдераш а хургба.

— Субботник чакхдоаккхара тІаийзе а кийчо еш ю тхо. Хьалхе Іалашдаь цу дийнахьа дола бера [illegible] гІирс. Совхка 10 эзар тонн дагара-смазочни материалаш кхаь бар тха совхоза. Цунах пайда эцаш [illegible] кхетададе тха механизаторашa субботник, — йоах Далаков.

М. ХАМАТХАНОВ.

Іилмо — юрта боахама

«ГЕНОБАНКИ» ЦУН «ВКЛАДЧИКАШИ»

[illegible] мехкашка — беболи [illegible] ІІаа. Шин [illegible] ийсдаь [illegible] дІадаьнна фу чудола гериенийн [illegible] тара чуйоза 24 камера. 400 эзар сортообразцаш [illegible] хІама чуйоаши ба из гІирс 30 эттара 50 шерага кхачалца латта йиш я [illegible] дІаергa хьежаш.

Н. И. Вавилова цІерагІа баьцовгІаш лелара Ерригсоюзни института (ВИР) 300 эзар гаргга образец чуйолча дунен [illegible] коллекцеш [illegible] генобанки [illegible]. ХІаьта [illegible] гарантирова [illegible] комфортни хьелаш [illegible] тІоадал — 70 процент, температура — плюс 4,5 градус. Шерашкa 11 эзар совгІа юртбоахама культурай образец дІайоалаь ВИР коллекцеша дукха [illegible] селекционни учреждене. Хаддаза арахецаш [illegible] 93 [illegible] 781 институтиахо [illegible]. [illegible] Мексика, Перу, Индия, Абиссини, Индонезия, Италия, Филиппинаш гІийрсаш хІаьта, иштта кхыча эттара [illegible].

Коллекци [illegible] лелаеш ВИР директор [illegible] Николай Иванович Вавилов [illegible] шера. Персера эттара [illegible] сорт а дІайаь 1924 шера [illegible] тоаш [illegible]. Дукхьал цу мехка [illegible] генофонд [illegible].

Из [illegible] 1920 шера Н. И. Вавилова хьадийлла гомологически раддийн наследственности [illegible] закон [illegible] ВИР [illegible] коллекци [illegible] гибридаш [illegible] 10—12 эзар баьцовгІа образ[illegible].

Эттара дукхагІа сорташ [illegible] отдел а. Цу [illegible] Іилмана [illegible] 70 сортагІа мехкара 60 эзар образец. [illegible] Анден [illegible] Апарей (Перу) Афанасьел (Эфиопе) сорташ.

Дукха [illegible] хьакъьевлча [illegible] ВИР экспериментальни станцешка [illegible] гибридаш. Кердача [illegible] культура [illegible] СССР [illegible]. ХІаьта [illegible] 70 центнерел баьцара ма[illegible] — 500—600 центнерех. Ленинградски [illegible] 60, [illegible].

[illegible] 1847 шера [illegible] фитофтора [illegible].

Цу [illegible] Къулбаьсех ах шарешка [illegible] картолашта. [illegible] Цу хана [illegible] ВИР коллекци. Коартол [illegible] Америкера [illegible] ВИР [illegible]. Цу темах болча [illegible] «Коартолий селекцера реко[illegible]».

Тахан [illegible] 18 эзар гаргга образец. ХІаьта а Іилман [illegible].

Цхьа экспедице [illegible] Советски Іилманхоша уж [illegible] тропически мехкашка [illegible] ХІаьта ВИР коллекцера [illegible] Ненана районашка [illegible].

Ленинградски генобанка коллекцешка [illegible].

[illegible] Декоративни [illegible] отдел [illegible] ВИР-е [illegible] 3 эзар [illegible] 40 [illegible] городашка [illegible] рекомендацеш а.

Дунен шоллагІа тІом [illegible] «Ілаам» [illegible] ВИР-а коллекци а [illegible] Немцой-фашистски блокада Ленинграда 900 ден [illegible] 125 граммел [illegible].

Мишта дар цу хана цхьа доала гІулакх?

Цу хана а дунен тІа эттара йоаккхагІьярех лоархІаш тІом болалуш 200 эзар сорт тІа вай мехкарча а доаьл дехьара [illegible] юртбоахама баьцовгІаш образец [illegible] коллекци [illegible]. «Оаха дукхагІа [illegible]» [illegible] — ахаш дувц ца бош [illegible] ВИР-а [illegible].

[illegible] хиннача хана [illegible] коллекци [illegible] тІом [illegible] юрта боахам [illegible]. Вай хана 70 миллион гектар дІалоац коллекци [illegible] сорташа.

Сергей [illegible],
АПН корреспондент.
Ленинград.

XXVI СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

Социалистически яхъа дневник

КАЯЬРИЙ ХАШ

...а тха коллективера хӀара шоллагӀвар рационализатор ва ала йиш я. Этилен цӀендара лакхехьа вай дийцача дешаех ала безам ба са. Бонкха мах болаш да каустически сода. Этилен цӀендара процесс дӀахьоча хана деррига а лодаш ю химически реакцена юкъе. Цудухьа, дукха дар пайда ца оцаш оаха дӀахкувсар. Вай вовкъоставица — рационализаторашца В. Машенцевца, В. Удовиченкоца, А. Сидяковца, И. Клещенковца, кхьачарца дукха уйла йир оаха цкъа чакхдаьккхача содах шоллагӀа пайда эцара гӀулакх вӀаштӀехьдаккхара. Лехачоа корабу никъ. Тхоай керттерча колоннана хьалхашка цхьаькха цкъа резервуар а отталь. цкъа чакхдаьккха сода дӀа а ца кхоссаш. шоллагӀа технологически процесса юкъедоаладир оаха. Цу гӀулакхо йиш хилийтар керттерча колоншка чу доагӀаш дола этилен 50 процент тарггa цӀена долаш чудахийта. Цо йиш хулийт каустически сода дукха а кӀезигагӀа процессана юкъедоаладе. НормагӀа 11,5 килограмм хила дезача тхона хӀана эшар доц 8—9 килограмм мара. ХӀаьта дӀалархӀал Ӏа Ӏайха, хӀара тонна мах 114 сом хилча, мел ахча кходу цу гӀулакхо. Оаха лаьрхӀачох, шера 15 эзар сомага дӀакхоачаш пайда баргба цох. Ишта дола кердадараш дукха да оаха тхоай балха юкъекхувлаш.

— Ботта планаш цкъа мара кхоачашъюлургйий-теш аьнна хеталуш я шун. Оаш уж массаза а тӀеккхоачашъю. Ишта вӀаштӀехьдоал шоана из?

— Сона хетачох, план хаьагӀа ме хул коллектива бехктокхам лаккху. Цудухьа, план йоккхагӀа ме хул дикагӀа болх бараш тӀахьех оаха массаза а. ХӀара болхлочо шийна тӀаэц доккхагӀдола социалистически декхараш, уж кхоачашдара шоай низ хьинаэп кходац, балха ханах пхетамца пайда эца гӀерт, хӀаране керттера декхар лоархӀ смена, цеха коллективо доахача толамашта юкъе шийн дакъа юкъедахьар.

Укх шера а хьалхле дӀахеца лаьрхӀа бац тха цеха болхлой. Сийлахьча юбилейшта накъадолаш керда толамаш даха дош деннад коллектив.

РОЙЩИК

...чамбац Алаудина. ТӀехдикмара хилийтац цо ше хьоакха чога гӀирс. Цудухьа цехерча обувщикашта юкъ эггара хьалха бикъо ел Алаудина ОТК болхлой тӀахьожам боацаш болх б... Къахьегамеи производствени дисциплина цо толхан цкъа моттиг ийслац. Цун синай «ИйслагӀчен ...пятилетки ударник» яха сийлен Знакаш, массаза «Социалистически яхье котваьннар» яха сийлен Знакаш. Цун наькха ... лелаш я «За трудовое отличие» яха медаль. Укх тӀехьарча ... шера объединени... Сийлен улга тӀа хьалте... доал Шамурзаев Алаудина портрет.

Дукхача хана дена социалистически яхь лелаш ... шоай цехерча закройщика Асииров Николайца. Цхьа... бовзаш, шийгара цӀе вымпел цӀаьнха а шийн ... дӀахьачийтац Алаудина.

Цо ийчаьб гоалначеш ... яа ба объединене тайп-тайпарча цехашка къахьегаш ... Цун шийн долалак а обувщ... кош хулаш ... Алаудин... воӀа Хаваш [illegible] ... [illegible] ...рош.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТӀА: закройщик А. Шамурзаев.

И. ИЛИЕВА сурт.

«ХӀара балха дийнахьа хьалдер дукхагӀа хилийта!» яхача девизагӀа шерра социалистически яхь а йоарижаь къахьегача «Грознефть» объединене чуйоагӀача технологически транспорта управлене коллективе дукха ба цӀи хеза бола водителаш. Царех цаӀ ва 1969 шера дена укхаза чехословацки «Татра» яхача беза мовхьаш кхухьача машина тӀа болх беш вола Льянов Батир. Из ва цхьоалагӀча класса шофер, «социалистически яхье котваьннар» яха массехк знак лелвер, итталагӀча пятилетка ударник. Укхаза болха волехьа дикка хьалха Казахстане дӀаболабаьб цо шийн къахьегама никъ. Хьинаре дакъа лаьцад цо эри дада лаьтташ карадерзадеча. Цига тӀехдика болх барах Батира сийнай «За освоение целины» яха медаль.

ХӀанз СССР 60 шу, Нохч-ГӀалгӀай автономе 60 шу, нохчийн гӀалгӀайн шоай лоӀамагӀа Россеца юкъебаха 200 шу дизара цӀейшта сийленца пакъарахьара къахьегама вахте а этта болх беш ва дикагӀвола шофер.

СУРТА ТӀА: хьалха латта шофер В. Льянов.

З. БАТЧАЕВА сурт.

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

«СССР 60 шу дизара — 60 хьинаре къахьегама кӀира» яхача москвичий инициативагӀа къа а хьегаш, шера социалистически яхь йоаржаьй Гудермесски «Мединструмент» завода коллективо. Хьалха латташ я заводе керттера лоархӀаш йолча слесарно-механически цеха коллектив. Предприяте дог оал цунах. «Профессех дикагӀйола бригада» яха цӀи яккхара тӀехьа укхаза тӀагӀертта а хаддаза а къовсам лоаттабеш я ши комплексни бригада. ЧӀоагӀа хала болх ба царех цхьаьне, Гириев Хас-Мохьмад керте латтача комсомольско-кагирхой бригада беш бар. Цо хьаю чоалхане медицински инструмент — Илизарова аппарат. Цхьаккха дакхо гӀалат доацаш бу цо из болх. Укх шера хьалхарча шин бетта план тӀехкхоачашъяьй.

Волхлошта хьоахам телаш ва цар бригадир Гириев Хас-Мохьмад.

Цунца нийсбала гӀерташ ба фрезеровщикаш Закуев Рамзан, Хьтабаев Бесингири, сверловщицаш Таймасханова Ровзан, Алибекова Хасра, слесараш Межидов Мохьмад, кхыбараш. Цар рапорт деннад 11 марта укх шера хьалхарча квартала план кхоачашъярах.

Завода шлифовально-полировальни цехе белгалъяьна къахьегаш я Новоселов Александра кулгалду комплексни бригада. Цо хӀанале рапорт деннад кхаь бетта план кхоачашъярах. Укхаза дикка болх беш ба слесараш, коммунистически къахьегама ударникаш Аверин Владимир, Корнеев Александр, штамповщик Астахов Сергей, термисташ Македонский Александр, Аверин Валерий, Быстрицкий Владимир, Харченко Гера, кхыбараш.

Цу шинна а бригадана дӀадахача шера даьхача толамий итогаш йича елар дикагӀйола комсомольско-кагирхой комплексни бригада» яха ВЛКСМ ЦК ЦӀе вымпелаш.

Н. БОРИСОВ.

Дош кхоачашдергда

Тха объединене йиълагӀча филиала хӀанз арахецаш доле халкъа эша топараш наха чӀоагӀа хоитташ да.

ЦхьайтталагӀча пятилетка хьалхарча шера план 102,6 процент кхоачаш а яь, плана совгӀа маьхала яьккхай 29,6 эзар сома маьха продукци.

Хьалха хинначул доккхагӀа дола социалистически декхараш тӀаийцад коллективо нарарча шера. Шера план хаьал дий ди хьалха кхоачашъе дош деннад текстильщикаша. ЦхьоалагӀча квартала план ханал хьалха кхоачашъяьй коллективо.

СССР 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу, нохчийн гӀалгӀайн шоай лоӀамагӀа Россеца юкъебаха 200 шу дузача делата цӀейшта сийленца пакъаргӀоргья, «СССР 60 шу дизара — хьинарача къахьегама 60 кӀира» яхача девизагӀа шерра социалистически яхь а йоаржаь къахьегаш я коллектив.

Шоай къаьстта социалистически декхараш тӀа а ийца къахьегаш бола производстве хьалхалаттараш, коммунистически къахьегама ударникаш кӀезига бац коллективе.

Царех ба, масала, Х. Хидриева, Р. Капиева, Л. Албогачиева П. Картоева, Р. Экажева, дукха кхыбараш. Производства ветеранашта къона болхлой тӀахьех дика болх бара, шоай декхараш кхоачашдара.

Иъ бригада я тха филиале болх беш, царех дикагӀъярех лоархӀаш я Анташиев Махьмада кулгалдер, хӀаьта Кодзоев Башир керте латта № 2 йола бригада, «дикала бригада» яха цӀи лелаеш я, хӀана аьлча, цо кийчъяь продукци цкъа дӀаеннача тӀехьагӀа юха яла ца езаш дӀаяц. Дика къахьегама толамаш доах Кодзоев Ахьмад керте латтача спецбарзкъаш деча бригада коллективо а.

Производстве хьалча латтача болхлоех дикагӀбараш лоархӀаш ба доккхий къахьегама толамаш доахаш бола З. Албогачиеваш Р. Кодзоеваш. Арахеца продукци тӀехдика хилара, шоай нормаш дийн 130 — 140 процент кхоачашъеш хилара, цар хьадаьр контрольни метода тӀа тахка ца дезаш хилара дукха сийлен грамоташ, ахчан премеш тийшай хьинар дола болхлошта. Уж санна доле болхлой дукха ба.

Тайп-тайпара оаха кийчъю продукци: метта тӀатуха кисеш, технически салфеткаш, болхлой кулгахӀоакорташ, мӀача маьхен берийн аткомбинезонаш, махка мъулбеъарча районашка болх беча нехилаьттахоштех болхлоштей эша бухлой спецбарзкъа, кӀайта куртнаши хачеши, кхыраш. Ерриг продукци дика йолаш арахецарах карарча шера юкъбайца дека цхьа рекламаци кхаьчаьц тхога.

Кийчъеча изделей дикал лакха хилийтара цӀенхашта къовсам лоаттабу оаха коллективе. Нагахьа санна брак ийслойя, бехкевар коллектива бехктокхаме оа шоай собранешка.

Поккха терне ю коллективе социалистически яхь лелара. ХӀара болхло яхь лелаеш ва. № 1 йола цех яхье яьннай шоллагӀча цехана, хӀаьта кхоалагӀчунца къувсалуш я йиъхлагӀча цеха коллектив. Цехаша баьча балха итогаш ю бутт чакхбаьлча, хӀаьта болхлошта юкъерча яхье итогаш — хӀара кӀира массаза доал. Производства хьалхалаттарашта тел цӀе вымпелаши ахчан премеш. Хьонкамий улга тӀа дӀаяздийначьа хӀара болхлочоа карагӀдаьнар. Цо хьахьокх хьалхалаттар малаш, гоезал хьангара хьаӀомае еза.

Халеи бехктокхамеи за оаха нарарча шера тӀаийца декхараш, бакъда, уж оаха дизза кхоачашдергхиларех дог тийша за тхо. Балха гоезал йолаш а, хӀаьта дош дизза кхоачашдара чӀоагӀа а уйла я тха.

Х. ЗАНГИЕВ.
текстильно-галантерейни производственни объединене № 4 йолча Назрановски филиала начальника декхараш кхоачашдер.

ДоттагӀал чӀоагӀлу

Дукхача хана дена шоайла социалистически яхь а лелаеш хьайоагӀаш я вежарашха йолча республикашкара «Красный молот», Аргунски «Пищемаш», Грозненски «Трансмаш» заводий. «Знак Почета» ордси лелаеча Нальчикски машзавода, Гаджиева цӀерагӀча Махачкалински завода коллективаш. Март бутт бовча деношка яхь лелаеча предприятей викалаш вӀашагӀкхийттар «Красный молот» заводе дикагӀйола опыт дӀа-юха лара а социалистически яхьа договор дара а.

ВӀашагӀкхийттарашта хьалхашна къамаьл дир ... рирповашин поставкаш ю, из цу предприяте хьокхачех керттерчарех цаӀ ба. Дукха хьайоацаш заводе хьа а ль техкай УНБ-630 яха агрегат, Ц-320 яхача кхаьнісна метта хургья из. 23 эзар сома пайда баьб цу кердачо пачхьалкхенна.

Социалистически яхьа юкъедоаладаьча кердадарех — керттерча даькъе сквозной яхь йоаржаярах дийцар профсоюза завкома председателя В. И. Остапенкос. Цул тӀехьагӀа вежарашха йолча республикашкара а иштта вай республикерча кхыча заводашкара а хьаьший хьожаш хилар завода тӀемен къахьегамен музейга, цехашка гӀолла хьожаш чакхбиьлар. «ДикагӀвола токарь», «ДикагӀвола сварщик» яха сийлен цӀераш яхара йолча конкурсашка дакъа лаьцар цар.

Сварщикашта юкъера конкурс хилар № 5 йолча цехе, хӀаьта токарашта юкъера конкурс — № 7 йолча цехе. Белгалдаьккха дезаш да яхье дакъа лоацаш мел хиннараш дуккьал дикагӀбола производственникаш йоккха опыт йола квалифицированни специалисташ хилла ца Ӏеш, башха-дика общественникаш а хилар. Уж къахьегаш болча коллективашка доккхал де йиш йолаш бола болхлой ба уж. ХӀанзаръяр санна йолча яхье дукъхаза а дакъа лоацаш а хиннаб уж. ХӀаьта а бӀукъожабеш бар уж, хӀана аьлча итогаш еча хана чоте лоархӀаш дараш дукха хьокхамаш дар продукце дикал, йоаль ха, ихеразален техника, ишта кхыдола хьокхамаш.

Социалистически яхь йолча хана цкъа бахьан а даьна гӀалат а белгалдаьккхар хьаьший юкъеболча компетентни комиссеша. Цу даьша хьалхара моттиг яьккхар вайбараша. «ДикагӀвола сварщик» яха сийлен цӀи а дуп... [illegible] ... № 5 йолча цеха болхлочоа А. Г. Сигитова[?], шоллагӀа моттиг яьккхар Нальчикерча В. Д. Дьяченкос, кхоалагӀа моттиг Аргунерча А. И. Сафронова. ЙиълагӀа моттиг елар «Трансмаш» заводерча И. Д. Наголовна, хӀаьта пхелагӀа моттиг — Махачкалерча С. Н. Емцовна.

«ДикагӀвола токарь» яха сийлен цӀи яккхара тӀагӀертта лоаттабаьча къовсамо хьалхара моттиг яьккхар «Красный молот» заводерча № 7 йолча цеха болхлочо И. В. Мамеева, шоллагӀа моттиг — Махачкалерча И. П. Пасикос, кхоалагӀа моттиг — Нальчикерча П. А. Курсанова, йиълагӀа моттиг — Аргунерча У. Амалиева, пхелагӀа моттиг хьожайир «Трансмаш» заводерча А. Н. Сазонова.

Цехий блокерча зале торжественни митинге дӀаделар соагӀаташ яхье котбаьннарашта. Укхаза итогаш йир заводашта юкъерча социалистически яхьа а. ДӀадахача шера шоллагӀча ах шера яхье даьхача толамий итогаш йича эггара дукхагӀа баллаш хилар Грозненски «Трансмаш» завода коллектива. Хьалхара моттиг а хьожаеш, карара кара тела ЦӀе байрах елар цунна. Яхье шоллагӀа моттиг хьожайир «Красный молот» завода машинашъераштa.

Вежарашха йолча Дагестанен Черей-Балкхарайн республикашкарча викалаша дош делар вай республикерча коллективашцара яхь дӀахо яхьа, къахьегамца тоссадена доттагӀал тӀа-тӀа чӀоагӀде. Социалистически яхь вӀаштӀехьйоаккхача, Ӏилмани-техническии прогресс еча, къахьегама толамаш доахача шоайта карагӀдаийнарашш дикагӀйола опыт дӀахо а шерра йовзийта лаьрхӀар цар.

СССР 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу, шоай лоӀамагӀа из Россеца юкъеяха 200 шу дузача кошлентта дикача къахьегама толамаш вай республикерча предприятей коллективаш накъахо хьаш лоацаш дакъа хар хьаьшдина.

Р. УТИЕВА.
«Машиностроитель» яхача дуккх ираж йолча газета редактор

... [illegible]

Грозненски локомотивни депо болхлошта юкъе шерра ...ярвай СССР 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу ... [illegible]

«СССР 60 шу дизара — ... 60 кӀира» ... [illegible]

СУРТА ТӀА ... [illegible]

З. БАТЧАЕВА сурт.

Толамаш доах

«СССР 60 шу дизара — 60 хьинаре къахьегама кӀира» ... [illegible]

[illegible]

Б. ... [illegible]

Художественни самодеятельностага хьажар

КЕРДАДАР ЛОХАЧА НОВКЪА

Со Гудермесски районни культура ЦIагIа кхьачача хана шоай аргIанара репетици е кийчлуш бар самодеятельни артисташ. Культура ЦIен директорца Лечиев Адамца аз деш дола къамаьл юкъагIдоаккхаш йоIо хайтар репетици дIайолае шоаш кийча хилар. Зала чу сатем эттар, бакъда, дукха ха ялалехьа из сатем бохабеш сцена тIара хьахезар халхара йиш, екаш йола фата. ЦIаьхха гучабаьлар гIургIанкаш санна мугIарех нийсбенна мехкарий. Из, мехкарий лирически халхар деш хиннараш бар город Гудермеса торговле болх беш бола бохлой.

Деш дола халхар цIаьхха соцаду Адама. Цо кхоачашду балетмейстера декхараш а. — Укхаза гIалат даьлар шо, халхара элемент укх тайпара кхоачашъе еза, — дIагойт цо. Ше дIагойтар масайттазза кердадоаккхиташ Iомабу цо халхар де. Цу тайпара хьехар Адама кхыйола художественни номераш а.

Культура ЦIагIа вIашагIтеха я «Мукъам» аьнна цIи йола вокально-инструментальни ансамбль а, художественни самодеятельноста къаман группа а. Атта гIулакх дацар из юххьанца вIашагIтохар. Культура ЦIагIа бахка ловш бацар мехкарий. Цун ший бахьан дар, хIана аьлча цхьаболчар эхь лоархIар художественни самодеятельносте дакъа лацарах. Цудухьа, мехкараша балхаш деча предприятей, хIамаш тегача комбинатий комсомольски организацешкара гIо деха дезаш хилар. Цу гIулакхо торо хилийтар мехкарий, кагий нах художественни самодеятельноста коллектива юкъеоза.

1978 шера деяз дика толамаш доахаш хьайоагIа из коллектив. Цо массехказа хувца а хувцаш кердаькхай ший концертни программа. Гудермесски района моллагIча юрта концерт яьца яхача наха хоза а хеташ тIанийьй из коллектив. Художественни самодеятельносте хьинаре дакъа лоацаш хиларца белгалбаьннаб иллиалархо С. Тагиров, пандарчаш I. Эрсибаев, С. Арисханов, халхар деш вола С. Осмаев, кхыбараш.

Къаьстта белгалбаха лов ХамуралевгIар йижарий Ровзани Небии. Вайнаьха иллей репертуарера дукха иллеш дIаала хов йижарашта. Царех да «Йиlий каьхат», «Шовдана йисте» яха а кхыдола а иллеш. Иштта хьинаре болх беш хьабоагIа укхазара самодеятельни артисташ.

Ховш ма хиллара, республике дIахьош да художественни самодеятельноста хьажар. Цу даькъе Гудермеса районе дIадахача шера хилар хьалхара тур. Цига шоллагIа моттиг яьккхар района культура ЦIен коллективо. Художественни номераш йоккхача говзалца кхоачашъяьча А. Ильясовна, З. Керимовайна, А. Рубцовайна сийлен грамоташи, совгIаташи делар Гудермеса горисполкомо.

Ер шу вайна белгала да СССР 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шу дузаш хиларца. ЦIейшта хетаяь кийчъеш я керда концертни программа, цунна юкъе да республиках, партех, доттагIалах дола иллеш, тайп-тайпара халхараш.

Художественни самодеятельноста хьажара шоллагIча тура а дика кийчо льяр укхаза. Номераш шаьръеш, тоаеш дукха къахьийгадар «Мукъам» яха вокально-инструментальни ансамбла, самодеятельни артистий къаман группо. Цунна юкъе бар I. Эскерханов, Р. Алиев, К. Алиев, Х. Витаева, кхыбараш.

Районни конкурсе дикагIчарех а хинна город Грозне хургйолча республикански конкурсе дакъа лаца уйла я царех хIаране. Долче, аьттув балба цар.

Ю. НАСРУДДИНОВ.

Дукхача къамех латтача йоккхача советски пачхьалкхен дакъа да Къахьегама Цlеча Байракхен Халкъий доттагIален орденаш сина йола Коми-Пермяцки автономни округ. Из улл Предуральe, Кама яха хий долалуча моттиге. Пермски областа чуйоагIаш я из, округа центр я город Кудымкар.

Округа къахьегамхой, беррига советски нах а санна СССР хьаль 60 шу дизара баха ма боагIара накъабаха кийчлуш ба.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце овлангара хийцад хьалха цхьаккха бокъо йоацаш хиннача зIамигача къаман хьал. Округе дегIабенаб юрта боахам, хьуи промышленность. ХIара шера леспромхозаша мехка лу 4 миллион кубометр хьу.

Вай мехка массе моттигашка а санна округе кхоачашъеш я наха чуIе цIенош хьалдара йоккха программа, хьаьлй дешара заведенеш сеть. Городе Кудымкаре я лесотехнически юртбоахамен техникумаш, медицински педагогически училищеш.

Советски Iаьдал латтача шерашка автономни округе хьалкхийнай Iилман болхлой къаман кадраш, лораш, хьехархой, инженераш. Уж кийчбу Ленинграда, Москвав, Перме, Свердловска, кхыча городий вузаша.

Кудымкарски горисполкоме болх беш я градостроительства общественни совет.

СУРТА ТIА: 11-ча пятилетке Кудымкаре гIирсаш хьалдара план ювцаш ба. Аьрдехьара аьттехьа — города керттера санитарни лор А. В. Радостев, «Кудымкаргражданстрой» треста СМУ-2 начальник Е. А. Жавид, города керттера архитектор С. В. Карташова, горисполкома председатель Н. В. Четин, «Кудымкаргражданпроект» треста управляющи Н. Г. Холзаков.

Е. ЗАГУЛЯЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

ХIАРАНЕНА ШИЙ ДЕ ДЕЗАР ХОВ

Даймехка кхерамзле чIоагIъяра боккха лоархIам болаш да граждански оборона гIулакхаш хаддаза эрга а доахаш тоадар. Цу дешашта боккха теркам тIалоаттабу «Грознефть» объединене технологически транспорта управлене. Беррига болх оттаьча планагIа чакхбоаккх укхаза.

Управлене граждански оборона штаба начальника Карагулян Григорий Дивиловича кабинете да тхо. Дукха гойтара пособеш я укхаза. Певаца хьалтеха да массехк стенд. Цу тайпара стендаш да управлене коа, автомастерскешка. Цар дувц хIанзара ядерни химически герзаш, царех мишта лоравала веза. Граждански оборона мероприятеш а кхерам тIаэттача нах мишта кIалхара баха беза дувцаш йола календарни план а оттаьй.

Граждански оборона е йоагIа йоакхо укхаза лерттIа елга хьахьекхар дукха ха йоацаш хиннача командноштабни ученеша. Управлене граждански оборона штабо лоацца хана кийчдир эшаш дола документаци, хьахьекхар граждански оборона хоамаш кхоачашде щоашта ховлга, лакха организованность. ТIаэтта кхерам бовза а де дезар де а хайра, практически навыкаш караерзайир.

Ученеш кийчъеча а уж чакхйоахача а хьинаре дакъа лоацаш хиннаб колоннай начальникаш А. Л. Алмазов, В. Г. Исаев, авторемонтни мастерске начальник А. П. Симонов, кадрай отдела начальник А. П. Полутин. Царна а иштта управлене граждански оборона начальник волча Э. А. Аракелова, штаба начальника Г. Д. Карутуляна а баркал оалаш приказ техад «Грознефть» объединене, дукхханешта ахчан премеш еннай. Соахка хиннача граждански оборона итогови занятешка а управлене лични составо республике ше дикагIчарех цаI йолга хьахьекхар.

Б. УСТАРХАНОВ.

МУЗЫКА ХЬЕХАШ ВА ИЗ

МоллагIча сага зIамига волаш дег чу босс шийна дезаденнача гIулакхацара безам. Иштта зIамига кIаьнк волча хана вайнаьха халкъа музыкальни инструменташ, къаьстта а дахчан пандар, лакха Iомавала безам хилар Тутаев ИбраьхIама ИсмаIалий а. Цун из вIаштIехьа а доал. Бакъда, духхьал дахчан пандар дIалакха хар искусства кIоаргаленашка кхачар дац, дикка искусстваца хьоашал тасса ловш волча саго караерзае еза теоретически знанеш а. Из дика кхетадеш вола ИсмаIал ше юкъера школа чакхъяьккхача музыкальни гIулакх карадерзаде дагахьа деша ваха безам болаш хилар. Цу хана цIагIарчаргара, безачаргара, бовзачаргара хьахозаш хиннар цаI дар: къонахашка товш гIулакх дац из, пандар лекхар. ХьаннагIчо, фунагIа дувцарах зIамига саг ший дего къоабалдеча гIулакхах догъэккхаш вацар. Цунцарча безамо воалаву из Грознерча музыкальни училища къаман отделене. Дешар дIадоладаьча хьалхарча деношка а пандарца шаьрденна кулг хиларца, теоретически знанешта геттара тIакхувш хиларца белгала вар Тутаев кхыча, шийца дешачарна юкъе. ХIаьта из къайле йолаш а дацар, хьехархоша шо оалар дешархошка: Тутаевна бIарахьажа шоашта, цунгара масал эца шоашта, аьле.

1964 шера алхха дика дешаш училища чакх а яьккхе ИбраьхIама ИсмаIала болх бу Грознерча культура-сердалон училище къаман инструменташ хьехаш вола хьехархо волаш. Цига балха волча юкъа дешархошта юкъе, республика къахьегамхошта юкъе халкъа музыка пропаганда еш дукха къахьег цо. Бакъда, Назранерча музыкальни школе къаман инструменташ Iомаеш деша безам бола бераш хьехархо воацаш дисалга хайча, цига балха вода из.

Школе болх беш хьехархой коллективе дукхагIа довз цунна ший балхаца дувзаденна дола искусства кердадараш, цун къайленаш, кхы а чIоагIлу ший гIулакхацара безам. Цига балха волаш лоархI цо ше деша ваьгIача училища дирижерско - хоровой отделени чакхъяккха а. Болх бешше а деша а дешаш 1972 шера дирижерско-хоровой отделени чакхъяккхарца кхоачаш хул цун уйла.

Наггахьа хьехархо хургвац Назранерча музыкальни школе Тутаев санна кхоъ специальность йолаш. Цо дикка гIо ду сррригача коллективана. Нагахьа санна хьехархо цамогаш хуле, е кхыдола хIама нийсденна воацаш хуле бераш ара лела дезаш хилац. ХIана аьлча, ИбраьхIама ИсмаIала карагIдоал къаман-оркестрови инструменташ, фортепьяно, теоретически дисциплинаш хьеха. Цул совгIа, дика гIо ду Тутаева Назранерча школашта, предприятешта художественни самодеятельноста хьажарга артистий коллективаш, хораш вIаштIехьйоахаш а кийчъеш а.

Тутаева луча фортепьяно урокага кIеззига ладувгIаш хилар со. Дешархо йолча зIамигача йиIиго Iомаеш йола произведени шозза, кхозза харцахьа лекхар. Геттара сабаре хьалхадоахар хьехархочо мишта лакха еза Iомаеш йола произведени.

— ЦIогIа тохарца, бер човхадарца Iомалургйолча искусствах яц музыка, сабар долаш, Iимерза хила веза музыка хьехархо, иштта ца хуле, цо Iомадеш дола бер инструмент дIалакха шаьрденна дIагIоргдац, — йоах Тутаева.

ХIанз барайтта шу даьнад цо музыкальни хьехархочун болх бу, дукха кхебаьб цо цу юкъа музыкальни искусства пропагандисташ, говзанчаш. ХIаьта хIанзчул тIехьагIа а дукха кхебергба.

С. АРЧАКОВ.

КАДАЙЧАР ЯХЬ

Укх деношка Грозне хилар «Правда» яхача газета приз яккхара бIаьстан кросс. 350 совгIа спортсмен къовсавелар укхаза. ХIаране безам бар котало яккха, республика гулъяьча командана юкъе а баха вьхки Москве хургйолча яхьашка дакъа лаца.

Кроссе удараш къовсабелар 500 метргара 12 эзар метрга кхоачаш йолча дистанце хьалхле яккхар дукхьа. Укх тайпара я яхь чакхъяьлча яь итогаш. Общественни ведомствашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар «Буревестник» яхача спортивни общества командо, шоллагIа хилар «Труд» яхача общества спортсменаш, хIаьта кхоалагIа моттиг яьккхар просвещене министерствана чуйоагIача командо.

Районашта юкъе дикагIчарех хилар шелковчанаш, шоллагIа хилар наурцаш, кхоалагIа — Сунженски района спортсменаш.

Яхь чакхъяьнначул тIехьагIа вIашагIъеллай май бетта «Правда» газета приз яккхара Москве хургйолча Ерригсоюзни кроссе дакъа ловцаргдола республика вIашагIтеха команда.

С. ЧАКОВ.

СУРТА ТIА: кроссе удаш бараш.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

КхоалагIча сесагаца хьега бала

— Со дукха езий хьона? — хетт сога кхоалагIча сесаго.

— Даьра еза, са хьамсара яр, — дала деззача тайпара жоп ду аз.

— Хьай шоллагIа хиннача сесагал дукхагIа я еза хьона? — тIехьара йоалаш яц из.

— Сона геттара кхыча тайпара еза хьо, — ях аз цунга. Цу хана хьаьнъал чура ваьлча, мена волаш санна вар со. Хьона бIубенна а хIаманна шен воацаш а ва со. Хьо са тхьайса хий да, дукха еза.

— ТIаккха со хьона дукхагIа еза-кх?

— Боарам боацаш, дукха еза.

— Хьай шоллагIча сесагал дукхагIа езар ала тигац Iа?

— Iа бувцар-м гIурт ма бий! ВIаши тара доаца хIамаш вIаши тара де йиш йий? Са хинна шоллагIа сесаг башха-дика саг яр, бакъда, хьох йоакха оамалаш яцар цун. Сона дукха езар из, хIаьта хIана хьо цаI мара езац!

— Со мел массел дукха еза хьона?

— Геттара чIогIа!

— Хьай эгтара хьалха хиннача сесагал дукхагIа езий? Из-м, хетаргахьа, хьона геттара дукха йийза хург ма йий?

— Даьра езар. Из са эгтара хьайхара безам бар. ИльлагIча класе деша даглаш вIаши дайзар тхо.

— Хьо гимназе я ца водаш, технически училище деша вахаваларе из йовзаргьяцар хьона, хIаьта хIана алаш а доккхагIа хургдар хьа.

— Хила мегар. Цу хана хIамах дукха са кхувш вацар со.

— Из-м иштта да, хIаьта а кIалхарвала ма гIерта хьо. Долчча бесса хьаалал: хьай эгтара хьалха хинна сесаг сол дукхагIа езар хьона, е со цул дукхагIа еза хьона?

— Массаза ала деза хьога, дуцар вIаши ниийсде йиш йоацача хIамах да хьона! ВIаши тарье йиш йий, масала, апельсинаш, гIамгIаш, коартолаш?

— ТIаккха апельсин, гIамгIа, коартол мала я ала гIерт хьо?

— Ай, из-м аз доаладаь масал мара мичад...

— Кхет со-м! Хетаргахьа, коартол со хила езаш я-кх!

— Ай, ва сона дукха езар...

— Нагахьа санна со хьай хьалха хиннача сесагал дукхагIа езе, — аьлар цо елха а чIехкаш, —хIаьта шоллагIчул кIезигагIа езе, дош да сона хьай йиълагIча сесагал со дукхагIа еарг ма я, аьле!

Цхьаккха хIама новкъа а доацаш на дош цунна дала йиш йолаш вар со.

Милослав ШВАНДРЛИК, (Чехословаки)

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — «Мичад то, зурманчаш!».
9.25 — «Аьттув бола саг». Художественни фильм.
10.45 — РСФСР заслуженни артистиас Р. Горностаевас дIалокх Ф. Шопена произведенеш.
11.15 — «Кердадараш».
14.50 — «ДоттагIий экран». Социалистически мехкий телевизионный фильмай программа.
15.30 — Кагирхошта лаьрхIа музыкальни программа. Г. Свиридова произведенеш.
17.30 — Берий книжкай дунен халкъашта юкъерча Денга. «Книжкай цIа».
17.45 — «Шахматни школа».
18.15 — Миллионий ленински университетe». «Хьурмат дола экономика».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Цхьана — барт тайна дезад».
19.30 — «Назначение» яхача телевизионни художественни фильма премьера.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Къонабарий адресаш».
22.35 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.20 — Телевизионни документальни фильм.
8.35, 12.05 — «Ньана школа».
9.05, 11.05 — Испанций мотт.
9.35, 10.45 — Природоведени, 4 класс.
9.55 — Iилман-популярни фильм.
10.15 — ПТУ дешархошта. Л. Н. Толстой «ТIома тоами».
11.40, 12.50 — Зоологи. 7 класс.
12.35 — Iилман популярни фильм.
13.15 — Социалистически халкъа боахам.
14.00 «Невинные убийцы» субтитраш йола художественни фильм.
15.20 — «Кердадараш».
15.00 — «Нохч-ГIалгIайче гIолла».
15.20 — Фильм.
18.25 — СССР 60 шу дизара пакъадолхаш. «Вежарашка литературай дезале».
18.40 — Бригадни къахьегама школа. «Бригада хозрасчети планированеш».
19.20 — «Ваха, саг». Документальни фильм.
20.20 «Бийса даькъала хийла шун бераш».
20.30 — Баскетболах йола СССР-а чемпионат. МаIа нах «Динамо» (Москва) — «Спартак» (Ленинград).
21.00 — «Ха».
21.35 — «Массаза а санна бола бутт». Телевизионни дукхача серей фильма 3 сери.

2 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — Мультфильм.
9.15 — «Назначение». Телевизионни художественни фильм.
10.50 — Бурятски АССР, Читински, Иркутски областий художественни коллективай концерт.
11.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Геолога Денга. Кинопрограмма.
15.25 — Хьа Ленински библиотека.
15.55 — «Объектив».
16.25 — «Сакъердаме ноткаш».
16.40 — «Подмосковни вIашагIкхетараш».
17.10 — «Говза кулгаш».
17.40 — «Мехка аренашка».
17.55 — Узбекски ССР фольклорни ансамбла концерт.
18.15 — Алкоголизмах йола беседаш.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Футболах йола СССР чемпионат «Спартак» — «Торпедо».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Белама гонахьа» Останкина концертни студера юмора сайре.
23.05 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.20 — Телевизионни документальни фильм.
8.35, 12.10 — Советски изобразительни искусство. Б. Н. Пророков.
9.05, 11.05 — Английски мотт.
9.35, 10.35 — В. П. Катаев. «Полка воI» 4 класс.
10.05 — ПТУ дешархошта физика.
11.40, 12.40 — М. В. Исаковский «Ленинах йола уйла». 5 класс.
13.10 — Иоган Себастьян Бах.
13.55 — Истори. 4 класс.
14.25 — Географи. 7 класс.
14.55 — Мирзо Турсун-Заде.
15.25 — «Кердадараш».
18.00 — Парте XXVI съезда накъагIа. «Хиш дехкача лаьттанашка дюкерна кхеар».
18.10 — Киножурнал.
18.20 — «Нохч-ГIалгIайче гIолла».
18.40 — Къамаьл ду ВЛКСМ XIX-ча съезда делегаташа.
19.00 — «Бийса даькъала хийла шун бераш!».
19.10 — «Са папа — идеалиства». Художественни фильм.
20.40 — Iилман - популярни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35—«Воккха саги йиIиги» яхача телевизионни художественни фильма премьера.
22.45 — «Руде право» яхача газета приз яккхара хоккейх йола дунен халкъашта юкъера турнир. ЧССР сборни, Швеце сборни. 3 период.

РАДИО

1 АПРЕЛЬ

6.40 — «ЦIе байракхаш лелаеча коллективашка». Грозненский района «Заря» яхача совхозера передача (гIалгIай меттала).
6.55 — Ашараш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.25 — «Шоана кхаанах» радиожурнал (нохчий меттала).
9.15 — «СелаIад» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
9.45 — «Хьалхалаттараш». Корреспонденци (гIалгIай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.18 — Ашараш (эрсий меттала).
17.30 — «Патриот» радиовыпуск (гIалгIай меттала).
17.45 — «Коммунист — хьехамча». Беседа (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — Хоамаш.
18.40 — «Общество законаш». Радиожурнал (гIалгIай меттала).

УКВ

19.00 — «Нана, нана лаьрхIа». Радиопостановка.
20.02 — «Талантий кхиа белга». Самодеятельни коллективай концерт.
20.16 — «ЧIоагIа дош». С. Ахмадова хьоар.
20.40 — Чергизбиев Зайнди назмаш.
21.10 — «Къона оалаш». Концерт.

Хоттамах

Тахан республике гIоллен Грозней моркхаш а йолаш, лаьгIо догIа а долхаш, малхбузехьара секундe 2—7 метр чIоагIа, делкъел тIехьагIа 16—21 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 10—15, Грозне 12—14 градус йолаш хилен тарлу.

Кхоана хувцалуш моркхаш а йолаш, йочаш а йолаш, тайп - тайпарча оагIонашкара секунде 2—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура буйсана 1—6, дийнахьа 10—15 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанца.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктохама секретара — 9-24-00; отделай: партийна вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорско — 2-00-86.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-00-86.

СФ00062. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1303.